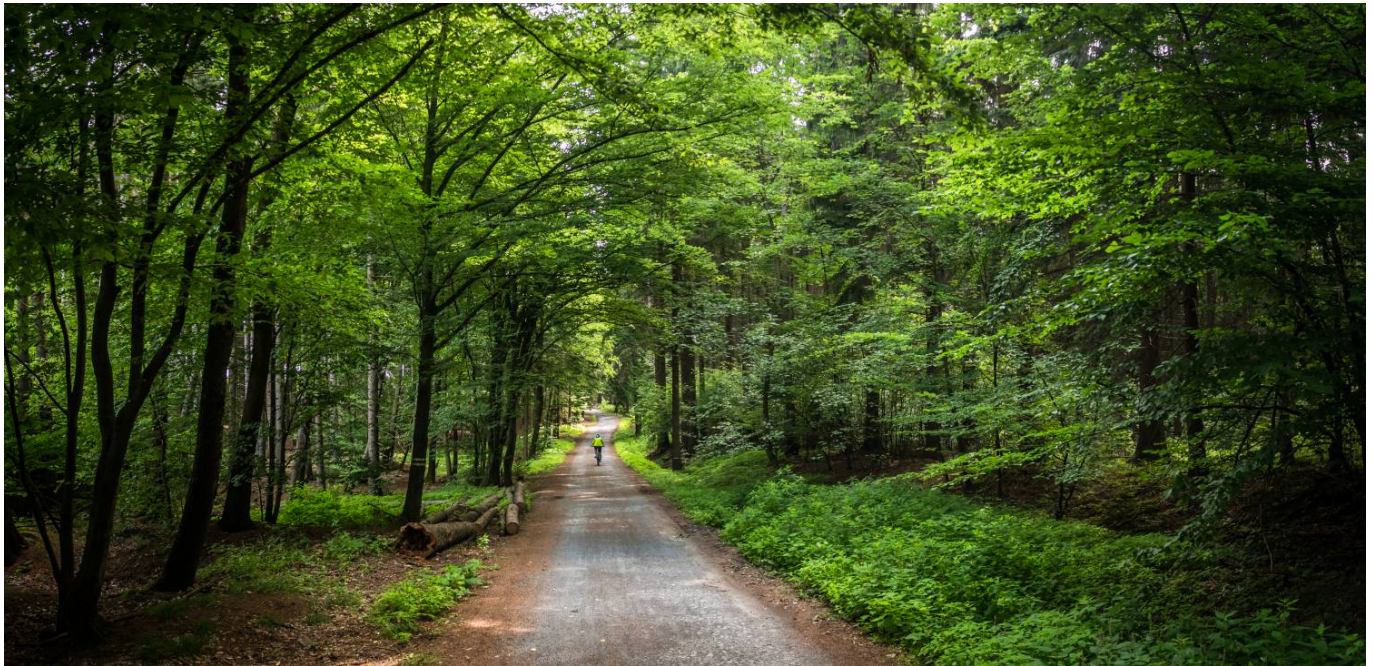

Betonové tajemství v Chříbech

Popis trasy

Záhadná betonová torza osaměle se tyčící už skoro stovku let uprostřed hlubokých chříbských lesů jsou stejně překvapivá jako fascinující. V křoví ukryté monstrózní konstrukce, odnikud nikam vedoucí tunely, lesem dávno pohlcené zbytky budov. Vyrážíme stopovat příběh nedokončené Baťovy dálnice.

Tento příběh jsme prostě v našem seriálu museli mít. Nejenže přímo navazuje na vznik Československa a patří mezi nejambicióznější projekty své doby. Jeho stopování je dnes hlavně parádní dobrodružství, při kterém objevujete přírodou důkladně ukryté relikty historie. Když k tomu přidáme zajímavý mix pohodového bikování i kvalitních trailových úseků, rázem tu máme velmi zajímavou výpravičku. A nic na tom nemění ani fakt, že nenápadné pohoří Chříby nepatří mezi nejvelkolepější lokality Česka. O to příjemnější může být vaše překvapení.

Výsadek naší výpravy provádíme u malé vesničky Zástřizly, kde jen lehce zvlněná krajina Litenčické pahorkatiny naráží do chříbského hřbetu oddělujícím od zbytku republiky vínem i slivovicí provoněné Slovácko. Ještě ani pořádně nesedíme na biku a už tu máme první „atrakci“. Na dohled domů vesnice, mezi dvěma poli rozdělenými potokem Litava, důkladně zamaskováno hustým křovím a lánem kopřiv, se ukrývá první betonové monstrum. Prohlídka odhaluje, že jde o most - až v překvapivě finálním a propracovaném, i když nikdy nepoužívaném stavu. Zajímavé intro. Šlapeme do pedálů. Další betonové objekty se kolem nás vynořují při průjezdu vesnicí, mezi malými domky působí zvláštním, nepatřičným dojmem.

Za vesnicí se napojujeme na lesní cestu pozvolna stoupající na chříbský hřeben. A už tu máme pokračování naší dnešní bojovky. Na rozhraní polí a lesa se nachází lokalita „U kantýny“ ukrývající další ruiny. Jenže nevíme, kde přesně. Hledáme napravo i nalevo, zkoušíme, googlujeme. Nakonec, když už to vzdáváme, máme přece jen štěstí. Malá pěšinka směřující do nitra lesa prozrazuje své tajemství. Nejdříve v kopci nad cestou nacházíme pečlivě srovnaný terén dávající tušit staré základy ubytovacích baráků a o kousek výš se dokonce zjevuje betonový sklep se studnou, kolem kterého můžete stále najít roztroušené zbytky původního vybavení. Tady stála jídelna pro dělníky, kteří ručně, bez moderních strojů před sto lety začali zhmotňovat velkolepý záměr geniálního továrníka.

Box citace z knihy: „Silniční magistrála spojí nejkratší cestou západ a východ republiky, zkrátí vzdálenost z Chebu do Jasiny z 25 hodin na 11 hodin a umožní překlepnouti historické a geografické rozdíly našeho státu. Silniční magistrála vytvoří z Československé republiky jednotný hospodářský celek.“ J.A. Baťa: Budujeme stát pro 40 000 000 lidí

Nově vzniklé Československo bylo tisícikilometrovou, v některých místech jen 60 kilometrů širokou „nudlí“. Zatímco určité části země patřily mezi nejvyspělejší evropské regiony, jiné fungovaly na úrovni 17. století. Překonání cesty ze západu země na východ trvalo 25 hodin. K tomu dynamický rozvoj země, nutnost obrany před většinově nepřátelskými sousedy, rozmach automobilové dopravy, potřeba přepravy zboží. Není proto divu, že se vybudování rychlé, páteřní spojnice pro mladý stát stalo záměrem nejvyššího strategického významu. Plány jsou hotové už ve dvacátých letech, kvůli nedostatku finančních prostředků i pracovních kapacit se záměr výstavby dálnice začíná řešit až v roce 1935. Jenže je vládou smeten ze stolu. Její důležitost si ale uvědomuje vizionářský zlínský podnikatel Jan Antonín Baťa, v roce 1937 přichází s vlastním řešením, které má nejkratší cestou spojit nejzazší body naší republiky. A prosazuje ji! Hotovo má být za čtyři roky...

Budovat se začíná raketovým tempem. Stavbu nezastavuje ani okleštění republiky Mnichovskou dohodou. Především v pohoří Chřibů jdou práce rychle dopředu. Uprostřed bukových lesů rostou betonové mosty, propustky, podchody. Samotné těleso dálnice protínající horský hřeben je na mnoha místech téměř dokončeno. Ale jen téměř. Stavbu zastavují válečné neúspěchy Německa, pracovní síly a materiál jsou rázem potřeba jinde. A tak dnes v širokém, pro dálnici připraveném zářezu vede jen nenápadná lesní cesta, po které stoupáme vstříc vrcholovým partiím hor. Cestou potkáváme další betonové připomínky ambiciózního plánu. A záhy další unikát jako bonus. Pod jednou ze zákrut je ukryt velmi zvláštní cihlový most. Pokud sejdete do prudké strže, objevíte v jeho klenbě malou místnost, která sloužila jako ubytovna pro lesní dělníky. Ohlazený, málo znatelný letopočet vytesaný do okenní římsy prozrazuje i rok vzniku. 1896.

U samoty Vlčák se odpojujeme z dálnice a přes krásné louky nad statkem Zikmundov se vydáváme vstříc výrazné dominantě kraje, kterou je populární hrad Buchlov. Prohlídku středověké chlouby dnes v plánu nemáme. Míříme rovnou k nejlepším trailovým sekcím celých Chřibů. V sedle pod Barborkou se napojujeme na nenápadnou, barevnými tečkami na kmenech stromů značenou bikovou stezku šněrující prudký svah pod Břestickou skálou. Rychlé a výživné! Odsud ostřejší stoupáníčko na Chabaně k jednomu z největších českých sekvojovců a za chvíli se už zase motáme na méně náročném, ale ještě o chlup zábavnějším, skoro čtyři kilometry dlouhém trailu přivádějícím nás až na poutní Velehrad.

Po asfaltové cyklostezce se rychle přesunujeme do vesničky Salaš, odkud znovu začínáme stoupat na hřeben k nedokončené dálnici. I tady si pro nás nenápadné Chřiby připravily zajímavé překvapení. Na konci pěkného terénního stoupání, uprostřed ničeho, naráz před námi stojí mechem obrostlý, stále však výstavní kamenný monument – „hladový“ most postavený na počátku minulého století italskými válečnými zajatci. Za ním už zase pokračuje chřibská klasika. Hladký úsek lesní cesty a pozvolné stoupání. Tak se dostáváme až pod nejvyšší horu pohoří – Brdo.

Při napojení na červenou hřebenovou značku míváme další pozůstatky dálnice a už jsme na Brdu, nejvyšším bodě celých Chřibů. Nečekejte tady nějakou divočinu – je tu hezká kamenná rozhledna, vyšší koncentrace turistů a také upravená lesní cesta, která před lety z hřebene vymazala veškeré terénní potěšení. Po necelých dvou kilometrech nás však z bikové letargie vytrhává další betonový obr – pilíř na Salárně patří mezi největší z celkem 55 dokončených betonových mostních objektů opuštěné dálnice. Překvapivý a impozantní pohled.

A jsme na Bunči. Čilý stavební ruch ze čtyřicátých let minulého století, i když tu stály dělnické baráky a další zázemí stavby, už téměř nic nepřipomíná. Vzpomínat by ale mohla historická

turistická chata, která tehdy byla využívána jako kancelářská budova a po dokončení dálnice měla stát na ostrůvku mezi oběma pruhy. Naštěstí pro ni i pro nás plány nebyly dokončeny, dopravní ruch tu vystřídali turisté vyrážející do klidných Chřibů. Příjemné místo na občerstvení.

Pokud jste v pořádku načerpali energii, je čas rozhodnout se jak dál. Jestli máte pro dnešek splněno a potřebujete se vrátit k autu na začátku trasy, z Bunče se můžete pohodlně sklouznout zpět do Zástřizel. Jestli vám energie přebývá a okruhovat trasu ještě nepotřebujete, pak jednoduše pokračujte po teď už po více členitém i terénním hřebenu dál. Směrem na Kostelany najdete další zajímavé pozůstatky dálnice a pak se můžete po turistických značkách prokličkovat přes Žlutavu až do dobře dostupných Otrokovic.

Tisícikilometrová autostráda spojující západ s východem republiky měla být dokončena za 4 roky (!!!). Ambiciózní plán poháněný vizionářským podnikatelem ze Zlína však zastavil vývoj druhé světové války. Těžko říct, zda to je dobře nebo špatně. Kompletní páteřní spojnice země nám zoufale chybí dokonce ještě dnes, sto let po prvním rozkreslení plánů. Na druhou stranu stavební nezdar uchránil Chřiby před asfaltovým nožem, který by je necitlivě rozetnul na dvě poloviny. Ať už fandíte kterémukoliv závěru, stopování historické „Baťovy“ dálnice je dnes parádní bikové dobrodružství, to se můžete spolehnout.

Destinace	Jižní Morava
Trasa	36 km 3 hodiny
Povrch	45 % lesní cesty, 40 % asfalt, 15 % lesní stezky
Typ aktivity	Horská kola

Doporučená místa pro cyklisty

- **Autokemp Koryčany:** , Tel: +420603288541, Email: autokempkorycany@seznam.cz, Adresa: Masarykova 942, Koryčany, GPS: 49.1163439,17.1852042
- **Grunt Galatík - ubytování:** , Tel: +420573358434, Email: info@gruntgalatik.cz, Adresa: Zemědělský dvůr Těšánky 1, Zdounky, GPS: 49.2188842,17.29067
- **Grunt Galatík - kemp:** , Tel: +420573358434, Email: info@gruntgalatik.cz, Adresa: Zemědělský dvůr Těšánky 1, Zdounky, GPS: 49.2194478,17.2896936
- **Grunt Galatík - hospůdka Kent:** , Tel: +420573358434, Email: info@gruntgalatik.cz, Adresa: Zemědělský dvůr Těšánky 1, Zdounky, GPS: 49.2192136,17.2897033
- **Grunt Galatík :** , Tel: +420573358434, Email: info@gruntgalatik.cz, Adresa: Zemědělský dvůr Těšánky 1, Zdounky, GPS: 49.2186458,17.2904461